

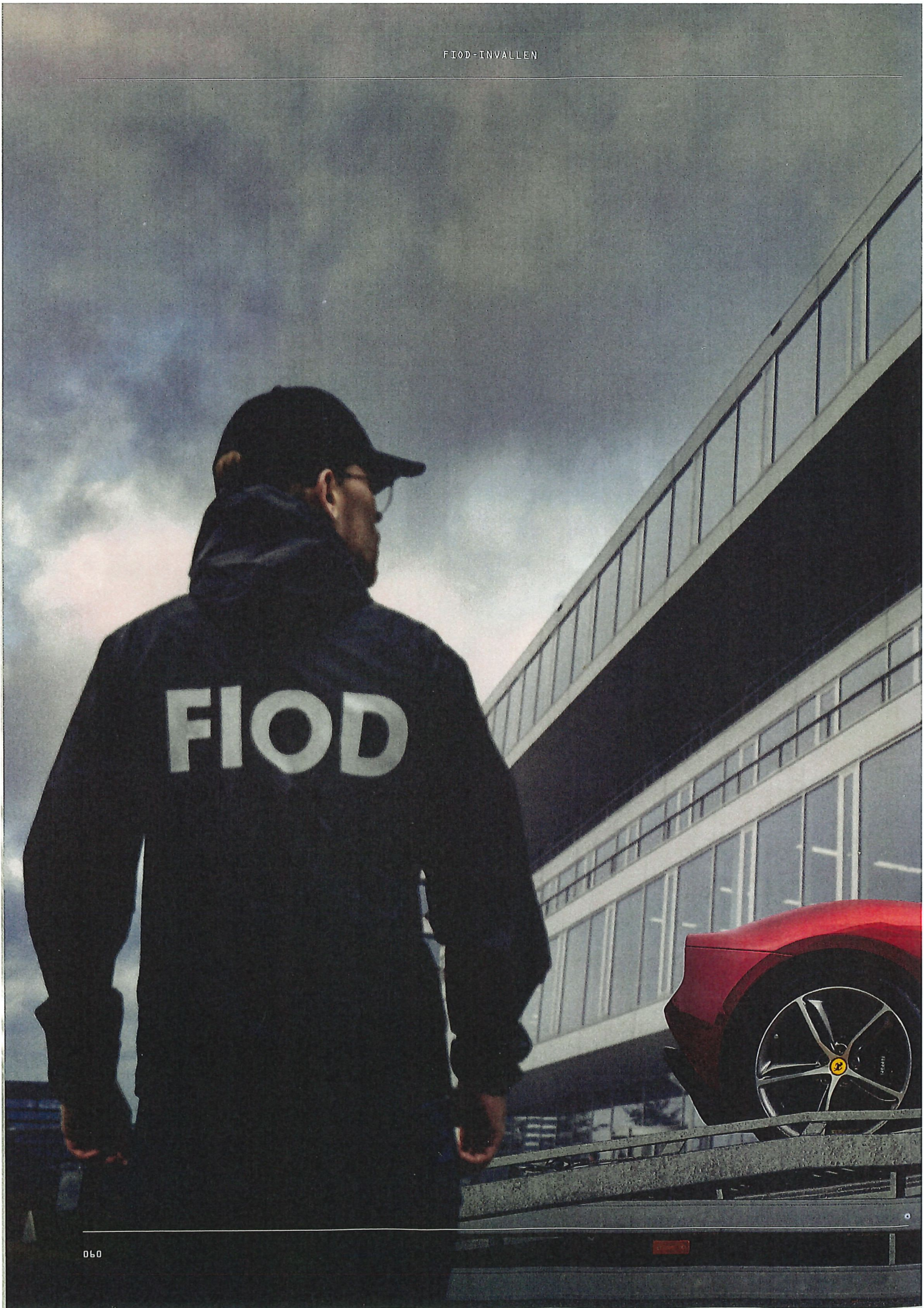
WITTEBOORDEN CRIMINALISERING

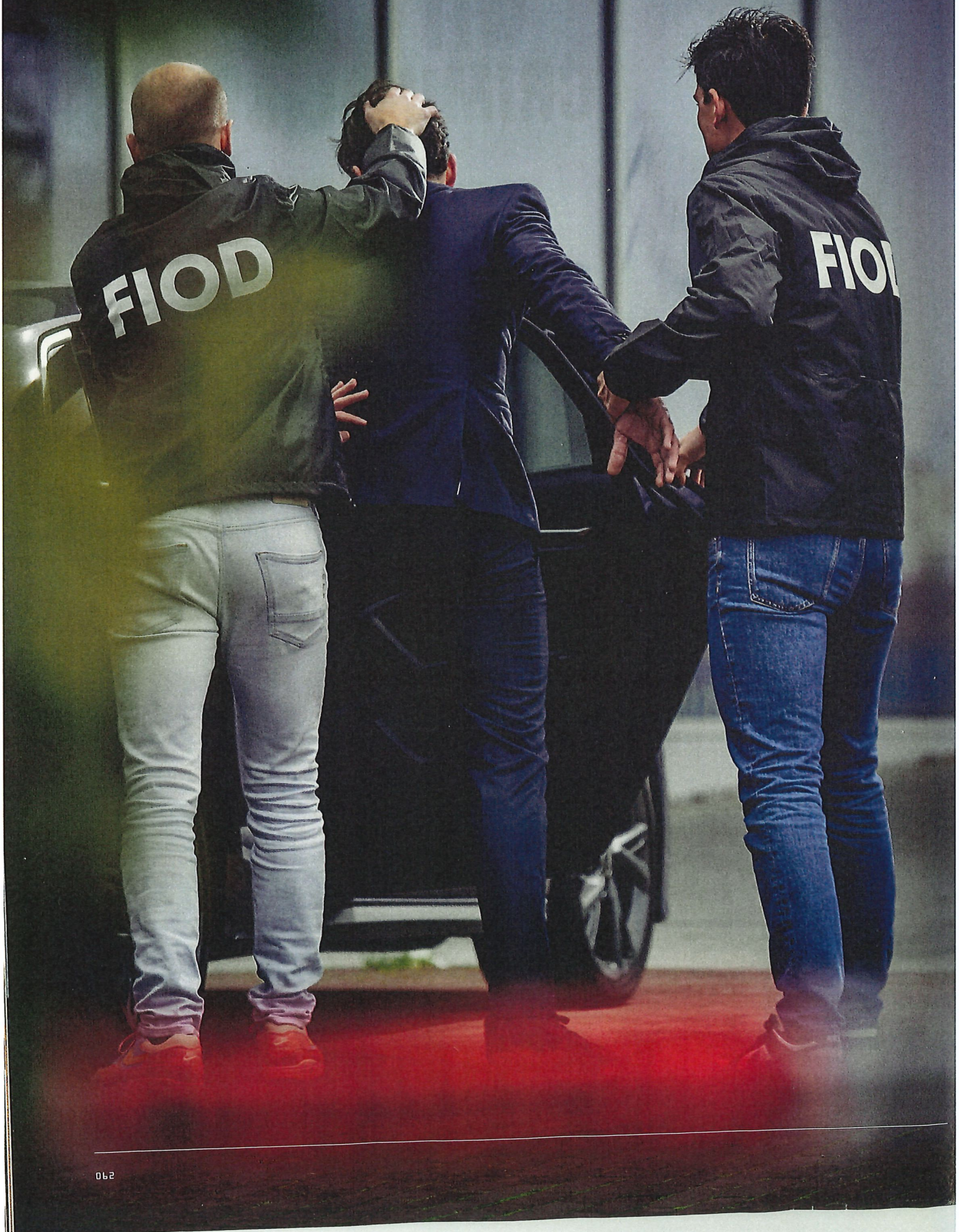
Een strenge fiscus en de fiscale recherche pakken fraudeurs hard aan. Maar wat gebeurt er eigenlijk als de Fiod op de stoep staat en wat kunt u beter wel en niet doen? Advocaten en ervaringsdeskundigen vertellen over ongewenst bezoek. 'Ze maken een persona non grata van je.

Tekst TOM WOUDA Beeld MARTIN DIJKSTRA

AFGEPAKT

‘ZE NOEMEN HET EEN INVAL, MAAR IK DENK DAT JE HET BETER EEN OVERVAL KUNT NOEMEN’

‘**M**ijn dossier ligt in de la, maar mijn leven ligt in de prullenbak. Klanten met wie ik jarenlang samenwerkte en die ik de dag voor de inval nog aan de telefoon sprak heb ik daarna nooit meer gezien. Je wordt dankzij de werkwijze van de Fiod en justitie maatschappelijk helemaal kaltgestellt. Of het nou familie, zakenpartners of vrienden zijn, sommige mensen laten je integraal in de stront zakken. Al bijna vijf jaar ben ik onderdeel van dit vreselijke circus, het duurt eindelijk.’ **Frank Butselaar** herinnert zich de dag waarop de Fiod binnenviel maar al te goed. Sinds 13 maart 2018 is de fiscalist, die een indrukwekkende selectie topartiesten tot zijn klantenkring kon rekenen, de spil in een onderzoek waarin hij verdacht wordt van omvangrijke belastingfraude. Hij ontkent de beschuldiging dat er op basis van zijn adviezen onjuiste belastingaangiften werden ingediend.

‘Ze noemen het een inval, maar ik denk dat je het beter een overval kunt noemen. Ineens heb je twintig man over de vloer, terwijl je daar helemaal geen rekening mee houdt. Je bent volledig verrast en weet niet wat je overkomt. Al die zwarte jasjes met achterop in witte letters Fiod komen binnen en trekken lades open, als een geoliede machine. Het was ‘s ochtends vroeg en mijn zoon, die toevallig thuis was, wilde net gaan douchen. Er ging letterlijk iemand mee de badkamer in. Je hebt hele botte, maar ook heel vriendelijke Fiod-medewerkers. Dat is een spelletje, zeg maar de klassieke *good cop, bad cop*. Zo werd mijn telefoon ingenomen, maar mocht ik mijn simkaart houden zodat ik met een oude telefoon nog wel kon bellen. “Dan kun je nog rondscharrelen”, werd er vriendelijk gezegd, in de hoop dat ik veel belletjes zou plegen die allemaal getapt werden. Daarnaast worden er allerlei beloftes gedaan, dat je bijvoorbeeld je laptop snel terugkrijgt. Nou, dat duurde drie weken in plaats van drie dagen. Ook werd mij verteld dat ik me geen zorgen hoefde te maken over publiciteit. Werd

er de volgende dag een persbericht verstuurd waaruit vrij gemakkelijk op te maken viel dat de zaak om mij draaide. En dus stond ik de dag erna met een balkje over mijn ogen in De Telegraaf.’

KLAPDAG

Butselaar, gestoken in grijze coltrui met ribjasje en op bruine suède schoenen, spreekt rustig en weloverwogen op het kantoor van zijn advocaat, maar heeft geen goed woord over voor de werkwijze van de Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst. Een datum voor de inhoudelijke behandeling door een rechtbank is nog altijd niet geprikt, wat een zware wissel trekt op zijn leven. ‘Je zit vanaf het begin in een wurggreep. Want in datzelfde persbericht stond dat ook mijn klanten mogelijk als verdachte kunnen worden aangemerkt. Wat denk je dat er dan voor dynamiek ontstaat? Op die manier proberen ze direct een persona non grata van je te maken. Ik keek een jaar of twee geleden op zondagochtend vanuit het keukenraam naar buiten en zag twee mensen in een zwarte jas door de straat lopen. Ik kreeg een enorme klap en dacht direct dat er een nieuwe inval zou komen. Bleken het gelukkig twee Jehovagetuigen, maar op dat moment had ik het enorm benauwd.’

Gesjouw met dozen, gewapende interventieteams, vuilniszakken met bewijsmateriaal, opleggers met Italiaanse

Frank Butselaar
VERDACHTE

HELP, WAT NU? Ongewenst bezoek van de Fiod? Dat een advocaat inschakelen raadzaam is hoeven we niet uit te leggen. Hier enkele tips waar u wat aan hebt, van klapdag tot cachot.

1 Wees voorbereid

Witte boorden hebben normaliter niet twaalf telefoons op zak en zijn dus minder ‘gepre-occupeerd’ dan zware jongens. Hebt u toch een sideletter in de la liggen? Zet alvast een sporttas met pyjama klaar en zorg ervoor dat administratie

ook na de inval voor u toegankelijk blijft. Print bijvoorbeeld communicatie met uw advocaat uit en stop deze in een aparte envelop met duidelijk ‘advocatencommunicatie’ erop geschreven. En sta erop dat bij een inval kopieën worden gemaakt of verklaringen op schrift worden vastgelegd.

2 Weet het niet beter en zwijg

In het uitzonderlijke geval dat ze toch bij de burens moeten zijn en dus bij de verkeerde op de stoep staan, kunt u de opsporingsambtenaren en hun hulpverleners daar vanzelfsprekend op wijzen. We leven immers in een rechtstaat, nietwaar. Maar

'BABYBEDJES WORDEN OMGEKEERD, AFVALBAKKEN DOORZOCHT EN DE PLAYSTATION MEEGENOMEN'

Anke Feenstra
ADVOCAAT

Wiebe de Vries
ADVOCAAT

sportwagens voorzien van een grote afgepakt-sticker: het zijn beelden die veelvuldig in het nieuws komen. Waar ambtenaren normaal gesproken een stoffig imago hebben, levert een simpele zoekterm als 'Fiod-inval' een veel daadkrachtiger beeld op met talloze foto's van imponerende invallen. Nieuwsberichten concurreren met betaalde zoekresultaten van advocatenkantoren met boven aan de lijst: 'De Fiod op bezoek? Onderneem direct actie!' En: 'Fiod-inval: wat te doen?' De Fiod bedrijft ook actief pr met nieuwsberichten en de speurneuzen kloppen zichzelf op de borst dat er in 2021 voor 520 miljoen euro bij elkaar werd gesnuffeld en meer dan 900 onderzoeken werden afgerond.

'Het idee achter een inval is om de situatie te bevriezen en zo veel mogelijk bewijsmateriaal veilig te stellen. Dus worden er babybedjes omgekeerd, afvalbakken doorzocht en zelfs de Playstation van de kinderen kan meegenomen worden. Hartstikke ingrijpend, een enorme klap. Daarom wordt het ook wel klapdag genoemd', vertelt **Anke Feenstra**, partner bij Hertoghs Advocaten. 'Een inval wordt zeer gedetailleerd voorbereid. Ze weten precies hoe laat je naar kantoor vertrekt of eerst nog de kinderen naar school moet brengen. Dan vraag ik me af: waarom moet er dan toch met zo veel bombarie binnengevallen worden?', vult **Wiebe de Vries** van Jaeger Advocaten-Belastingkundigen aan. 'Hoewel het zaken

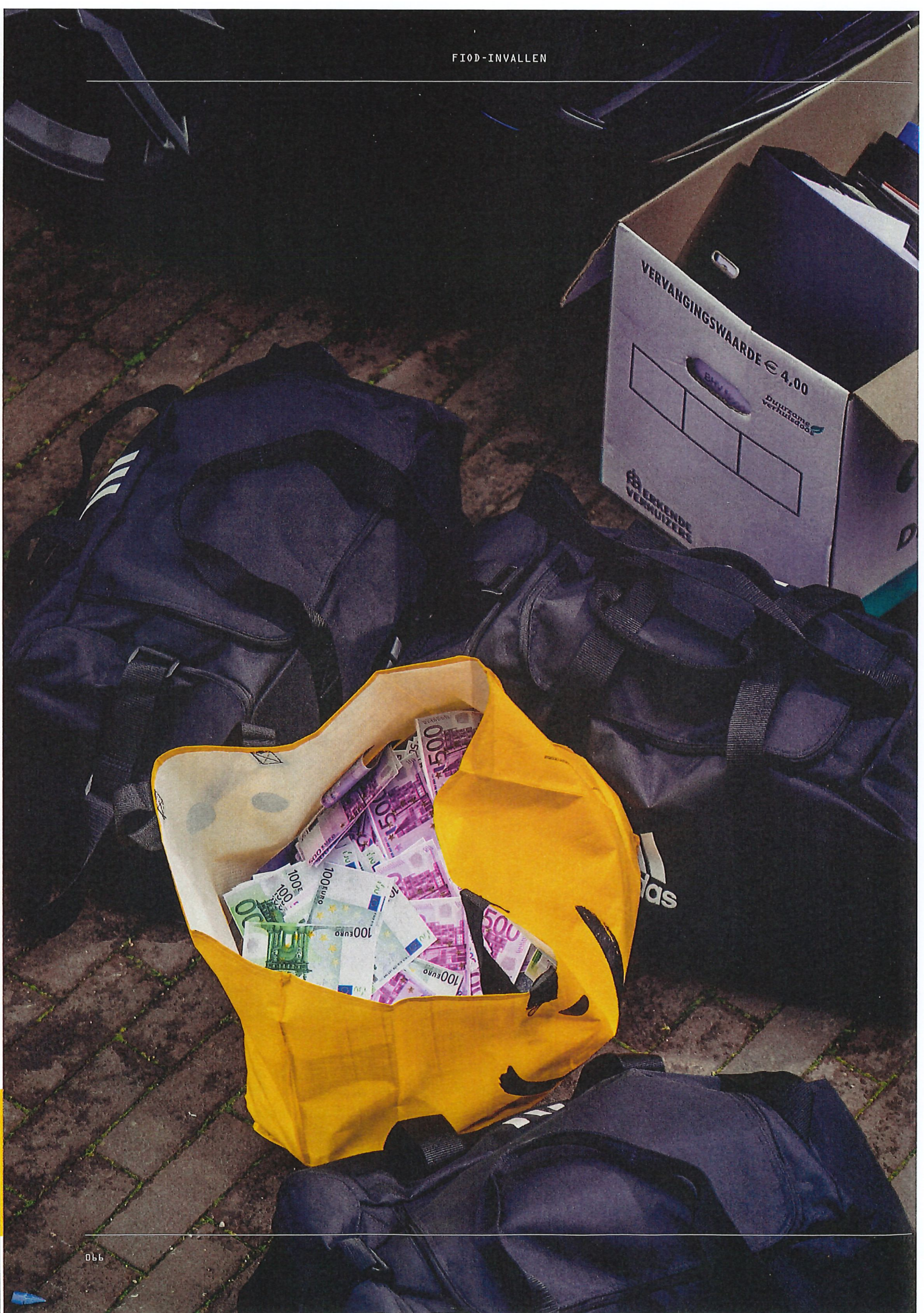
zijn waarbij het niet om drugs of wapens maar om een belastinggeschil draait, wordt er geen rekening gehouden met de impact. De proportionaliteit is ver te zoeken. Vanuit justitie is het een speerpunt om witwassers aan te pakken, misdaad mag niet lonen is de gedachte. Villa's, auto's, dure horloges: logisch dat het de aandacht trekt. Maar als je bedenkt hoeveel meer geld in de drugshandel niet wordt afgepakt, moet je helaas wel de pijnlijke conclusie trekken dat het een druppel op de gloeiende plaat is. Toch willen ze elk succes laten zien, voor de patseraanpak creëren ze breed maatschappelijk draagvlak om netjes vermogen te verantwoorden. En het wordt gefinancierd met publiek geld, reden genoeg om verantwoording af te leggen.'

Ook Feenstra constateert dat het werk van de Fiod zichtbaarder geworden is, recente invallen bij onder meer Jumbo-topman Frits van Eerd en mondkapjesmagnaat Sywert van Lienden werden breed uitgemeten en vergezeld van veel beeldmateriaal. 'Ik denk dat er de laatste jaren meer invallen en zaken in de media opduiken en dat het machtsvertoon ook is toegenomen. Ik heb nog nooit meegemaakt dat er wapens getrokken hoefden te worden, het is denk ik onderdeel van de beeldvorming om indruk te willen maken. Al komt het ook voor dat de Fiod zich met veel minder bombarie meldt. Het OM weet ook wel dat het de aandacht van de media trekt als je invallen doet met gewapende agenten en jasjes met grote letters "FIOD" op de achterkant, zeker als er bekende Nederlanders bij betrokken zijn.' Beide advocaten vertellen dat ze hun telefoon vooral dinsdagochtend net wat scherper in de gaten houden: de geijkte dag voor een inval. 'Als je iemand aanhoudt mag je hem in principe drie dagen vasthouden, daarna moet de rechter-commissaris beslissen of de hechtenis wordt verlengd. Vlak voor het weekend kan er dan nog een beslissing vallen. Dankzij die juridische termijnen is dinsdag de favoriete dag van de Fiod.'

blijf verder vooral kalm tijdens de klapdag. Vraag naar de legitimatie en het huiszoekingsbevel. Geen paniek, geen discussie en ga vooral niet zeggen dat de Fiod knettergek is dat ze uw nachtrust hebben verstoord. Bijt nog liever uw tong af dan dat u meteen losgaat.

3 **Atijd blijven lachen**
Mocht u een tijdje verplicht vetereloos door het leven gaan, blijf dan vriendelijk tegen cipiers. Want als u een extra flesje water wenst of bij kou een extra dekentje nodig hebt, kunt u maar beter op goede voet met hen staan en de gunfactor hebben.

Bedenk ook dat een cel op het politiebureau notoir luidruchtig is met een komen en gaan van alcoholisten en andere raddraaiers. Hoe vervelend een langer verblijf in het huis van bewaring ook is, het rumoer is er een stuk minder. Hebt u alle kans om de verloren nachtrust van die inval in te halen.

VERVANGINGSWAARDE € 4,00

Duurzame
verpakking

VERLENDE
VERHUZZET

'ZE WILLEN ELK SUCCES LATEN ZIEN, VOOR DE PATSERAANPAK CREËREN ZE MAATSCHAP- PELIJK DRAAGVLAK'

DIEPE SPOREN

Of er nou wel of geen verblijf achter de tralies inbegrepen is, een bezoek van de Fiod laat diepe sporen na. Nadat het stof is neergedaald en de opsporingsambtenaren en hun gevolg vertrokken zijn, komt een tweede circus op gang: een belletje van de hypotheekverstrekker, vragen van de creditcardmaatschappij, de boekhouder die zijn zorgen uit. 'Of je nog wel aan kunt blijven als klant, vragen al die partijen zich af', weet **Guido de Bont** van De Bont Advocaten. 'Je wordt een economische paria, want als de bank leningen begint op te eisen kan dat ernstige gevolgen voor de bedrijfsvoering hebben. Terwijl er nog geen veroordeling is ben je al ridder te voet en heb je veel meer problemen dan alleen met justitie. Zo'n inval is een litteken voor het leven, niet voor niets feliciteer ik mijn klanten met een boete: ook pijnlijk, maar met veel minder nadelige effecten.'

Ook handelaar in oude metalen **Mike de W.** merkte de gevolgen van een Fiod-inval en het justitieel onderzoek. De selfmade ondernemer, goed voor 25 miljoen euro in onze Top 100 Jonge Miljonairs, blikte in Quote terug op de zaak waarin hem btw-fraude werd verweten, maar waarin vrijspraak volgde. 'Banken behandelden me ineens als stront, terwijl ze me altijd met de rode loper ontvingen. Als de Fiod niet was langsgekomen had ik er aanzienlijk beter voorgestaan. Ik denk wel 10 miljoen euro.' Wrang voor hem ('Ik heb in mijn leven zelfs nog geen snoepie gejat') is dat hij nu onderdeel is van een omvangrijk witwasonderzoek en sinds half oktober vastzit tot ten minste eind 2022. Bij de inval werd onder meer de toegangspoort opgeblazen en een Ferrari en Bentley in beslag genomen. Ook een andere ondernemer, wiens naam over de tong ging op het hoofdkantoor van de Fiod, erkent anoniem de gevolgen. 'Ik zou dolgraag praten, maar alles wat ik zeg kan mij alleen maar meer beschadigen. Als je die mensen tegenwerkt wordt het nog vervelender.'

4 Da's pech: BMW weg!

De Z4 Cabrio van Sywert eindigde onder de veilinghamer. Mag dat zomaar? En kunt u iets doen tegen een inhalige overheid? Wiebe de Vries: 'Omdat met name auto's snel in waarde dalen, wat leidt tot een beperking van de verhaalmogelijkhe-

den waarvoor het beslag nou juist kan zijn gelegd, en stallingskosten – die ten laste van de overheid komen – snel kunnen oplopen, bestaat de mogelijkheid van vervreemding. Dit alles dus als er nog geen oordeel van een rechter ligt en zelfs als het opsporingsonderzoek nog in volle gang is.'

5 Geen geouwehoer aan de telefoon

Blijf zorgvuldig. Goedbedoelde grapjes als 'ik had jullie altijd al een keer verwacht' kunnen ervoor

Butselaar stoort zich aan de voortgang van het onderzoek. De Fiod zou na de inval nog over zijn schouder meekijken. 'Ik besloot notities te maken van mijn gedachten, alles rustig op een rijtje te zetten. Op zakenreis in New York was ik door een jetlag vroeg wakker. Ik aantekeningen maken en naar mijn advocaat sturen, die ik vernoemde naar mijn hotel: Gansevoort. Zat ik jaren later in de dataroom van de Fiod, bleek het dossier Gansevoort integraal opgenomen. Dat kan geen toeval zijn, hoe kan het dat ze communicatie met mijn advocaat meenamen? We zijn een zaak gestart en kregen na twee jaar gelijk, maar dat kost zo veel tijd, energie en moeite. Terwijl het enige wat je terugkrijgt is dat het niet de bedoeling was, het had niet gemogen.' Ook oud-KPMG-bestuurder **Jaap van Everdingen** heeft weinig positiefs te vertellen over de financiële speurneuzen. De prominente accountant, die tal van jaarrekeningen van beursgenoteerde bedrijven controleerde, werd beschuldigd van fraude en belastingontwijking rond de bouw van het nieuwe hoofdkantoor van KPMG en zou de Belastingdienst voor miljoenen getild hebben. Tot twee keer toe eiste het OM een celstraf, beide keren kreeg het nul op het rekest van de rechtbank en het gerechtshof. Had de zaak niet afgedaan kunnen worden in een vergaderzaal van de fiscus in plaats van de rechtszaal? 'Ik ben zwaar beschadigd door een op hol

Mike de W.

'IK MERK DAT IK WEL VRIJGESPROKEN BEN, MAAR DAT IS NIET HETZELFDE ALS ONBESPROKEN'

Guido de Bont
ADVOCaat

Jaap van Everdingen
EX-VERDACHTE

geslagen overheid. Men wil voorbeelden stellen, ik was *collateral damage*', zegt Van Everdingen. 'In het verleden is er bij veel grote zaken geschikt en volgden geen veroordelingen. Dat zinde de politiek niet, dus kwam er meer nadruk op de aanpak van witteboordencriminaliteit. Dan moeten er zaken voorkomen en zo krijg je scoringsdrift. Men was op een missie, terwijl je denkt: KPMG heeft goede contacten met de Belastingdienst en andere overheidsinstanties, als er een geschil is kunnen we dit toch samen oplossen? Waar was die jarenlange tirannie goed voor en waarom moesten de Fiod en het OM erbij betrokken worden? Als er gewoon overleg geweest was of gevraagd of wij een aantal zaken wilden uitleggen, was er nooit zo'n slepende zaak gekomen. Het is dreigend gedrag naar bestuurders, ze weten donders goed dat je je moeilijk kunt verweren.'

KPMG besloot in de zaak voor 8 miljoen euro te schikken zonder schuldbekentenis, het kostte Van Everdingen acht jaar en vele vuistdikke ordners om zijn onschuld te bewijzen. Vooral de lengte en voortgang van het onderzoek wekken nog steeds wrevel. 'De macht reikt veel verder en de impact op levens is onvoorstelbaar. Het maakt de overheid voor de burger onbetrouwbaar. Dit hoort niet in een land als Nederland, al ben ik blij met de rechtspraak. Er zijn zo veel feiten bewust genegeerd,

dat paste allemaal niet in de tunnelvisie van het OM. Er was geen sprake van objectieve waarheidsbevinding. De uitspraak van de rechtbank was vernietigend. Toen dacht ik wel dat deze episode voorbij zou zijn, het was geen 1-0 overwinning maar 10-0! Ik had nooit verwacht dat er een hoger beroep zou volgen, ze wilden het gewoon niet horen.' Na de vrijspraak heeft Van Everdingen nooit meer iets gehoord van de partijen die hem belastingtrucages verweten, een schadeclaim ziet hij niet zitten. 'Ik doe nu vooral advies in de luwte, terwijl ik vóór dit proces nog een hele carrière voor me had. Tja, je kunt wel een schadeclaim of civiele zaak starten, maar zomaar de overheid aanspreken is erg lastig. Dat wordt een oeverloze zaak totdat je portemonnee leeg is. De consequentie is dat ik op mijn 54ste met pensioen kon. Dat is heel wrang. Ik merk dat ik weliswaar vrijgesproken ben, maar dat is niet hetzelfde als onbesproken. Gelukkig weten partijen die mij kennen me te vinden; dan gaat het leven door. Maar het vertrouwen in de overheid is onherstelbaar beschadigd. Ik ben benieuwd of ik nog eens wat van ze hoor.'

LEUGENAAR

Voordat Butselaar een vrolijker deuntje kan draaien is geduld nodig, de inhoudelijke behandeling van zijn zaak staat gepland in het voorjaar van 2023. 'Aan het begin stond ik er naïef in. Je denkt dat het na een paar maanden afgerond is, maar we zijn minstens vijf jaar verder als het proces begint. En al die tijd kun je amper in gesprek gaan, je staat lijnrecht tegenover elkaar. In het aanvangsproces-verbaal stond dat mijn klanten de facto geen belasting betaalden. Pertinente onzin: artiesten en sporters betalen belasting in het land waar zij hun diensten uitvoeren. Dat krijg je niet uitgelegd. Terwijl, als je zelf een verklaring wilt wijzigen of aanvullen, je direct weggezet wordt als leugenaar en dat blijf je de rest van het onderzoek horen. Er is sprake van tunnelvisie, je kunt het gewoon niet goed doen.'

zorgen dat u meteen extra verdenkingen op u gericht krijgt. Advocatenkantoor De Brauw Blackstone heeft een app met de naam Dawn Raids, oftewel: inval bij het krieken van de dag. Men gaat niet in op vragen of die app vaak is gedownload of voor veel nieuwe klandizie zorgt, maar gebruiksvriendelijk

is hij wel: u kunt er De Brauw-partners direct meebellen op hun mobiele telefoon. We lezen onder meer dat De Brauw aanraadt om tijdens of na een inval vooral niet uitgebreid aan de telefoon te gaan ouwehoeren of napraten, omdat gesprekken veelvuldig worden getapt. Houd het dus kort.

6 'Hebt u suiker in de koffie?'

Weeg uw woorden bij verhoren, maar wees ook alert in de wandelgang. Vragen over het weer, suiker in de koffie, een eredivisiekraker of samen een peuk roken: het is bedoeld om u uit evenwicht te brengen in de hoop dat u zichzelf schaadt.

